

॥ भीष्म उवाच ॥ आविश्यमाने दैत्ये तु ज्वरेणाय महासुरे । देवतानामृषीणाञ्च हर्षान्नादो महानभूत् ।
 ततो दुन्दुभयश्चैव शङ्खाश्च सुमहास्रनाः । मुरजा डिण्डिमाश्चैव प्रावाद्यन्त सहस्रशः ।
 असुराणान्तु सर्वेषां स्मृतिलोपो महानभूत् । मायानाशश्च बलवान् क्षणेन समपद्यत ।
 तथाविष्टमथो ज्ञात्वा क्षय्यो देवतास्तथा । स्तुवन्तः शक्रमीशानं तथा प्राचोदयन्नपि ।
 रथस्थस्य हि शक्रस्य युद्धकाले महात्मनः । क्षयिभिस्त्रयमानस्य रूपमासीत् सुदुर्दृशं ।
 इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वणि वृचवर्धे द्वाशीत्यधिकद्विंशतोऽध्यायः ॥ २८२ ॥
 ॥ भीष्म उवाच ॥ वृचस्य तु महाराज ज्वराविष्टस्य सर्वशः । अभवन् यानि लिङ्गानि शरीरे तानि मे शृणु ।
 ज्वलितास्थोऽभवद्देवो वैवर्ण्यश्चागमत् परं । गात्रकम्पश्च सुमहान् श्वासश्चाप्यभवन्नहान् ।
 रोमहर्षश्च तीव्रोऽभून्निश्वासश्च महान्नृप । शिवा चाशिवसङ्काशा तस्य वक्त्रात् सुदारुणा ।
 निष्पपात महाघोरा स्मृतिः सा तस्य भारत । उल्काश्च ज्वलितास्तस्य दीप्ताः पार्श्वे प्रपेदिरे ।
 गृध्राः कङ्का बलाकाश्च वाचोऽमुञ्चन् सुदारुणाः । वृचस्योपरि संसृष्टाश्चक्रवत् परिवभ्रमुः ।
 ततस्तं रथमास्थाय देवाप्यायित आहवे । वज्रोद्यतकरः शक्रस्तं दैत्यं समवैलत ।
 अमानुषमथो नादं स मुमोच महासुरः । व्यजृम्भश्चैव राजेन्द्र तीव्रज्वरसमन्वितः ।
 अथास्य जृम्भतः शक्रस्ततो वज्रमवावृजत् । स वज्रः सुमहातेजा कालाग्निमदृशोपमः ।
 क्षिप्रमेव महाकायं वृचं दैत्यमपातयत् । ततो नादः समभवत् पुनरेव समन्ततः ।
 वृचं विनिहतं दृष्ट्वा देवानां भरतर्षभ । वृचन्तु हत्वा मघवान् दानवारिर्भूहायशाः ।
 वज्रेण विष्णुयुक्तेन दिवमेव समाविशत् । अथ वृचस्य कौरव्य शरीरादभिनिःसृता ।
 ब्रह्मबध्ना महाघोरा रौद्रा लोकभयावहा । करालदशना भीमा विरुता कृष्णपिङ्गला ।
 प्रकीर्णमूर्द्धजा चैव घोरनेत्रा च भारत । कपालमालिनो चैव कृत्येव भरतर्षभ ।
 रुधिरार्द्रा च धर्मज्ञ चोरवल्कलवासिनी । साऽभिनिष्क्रम्य राजेन्द्र तादृगुपाभयावहा ।
 वज्रिणं मृगयामास तदा भरतसत्तम । कस्यचित्तथ कालस्य वृचहा कुरुनन्दन ।
 स्वर्गाद्याभिमुखः प्रायालोकानां हितकाम्यया । सा विनिःसरमाणन्तु दृष्ट्वा शक्रं महौजसं ।
 जपाह बध्ना देवेन्द्रं सुलगा चाभवत्तदा । स हि तस्मिन् समुत्पन्ने ब्रह्मबध्नाकृते भये ।
 नलिन्या विषमध्वस्य उवासान्दगणान् बह्वन् । अनुसृत्य तु यन्नात्स तथा वै ब्रह्माहत्यया ।
 तदा गृहीतः कौरव्य निस्तेजाः समपद्यत । तस्या व्यपोहने शक्रः परं यत्नञ्चकार ह ।
 न चाशकत्तां देवेन्द्रा ब्रह्मबध्ना व्यपोहितुं । गृहीत एव तु तथा देवेन्द्रा भरतर्षभ ।
 पितामहमुपागम्य शिरसा प्रत्यपूजयत् । ज्ञात्वा गृहीतं शक्रं स दिजप्रवरबध्धया ।
 ब्रह्मा संचिन्तयामास तदा भरतसत्तम । तामुवाच महाबाहो ब्रह्मबध्ना पितामहः ।
 स्वरेण मधुरेणाय सान्त्वयन्निव भारत । मुच्यतां त्रिदशेन्द्रोऽयं मत्प्रियं कुरु भाविनि ।
 ब्रूहि किन्ते करोम्यद्य कामं किं त्वमिहेच्छसि ।

१०१४०

१०१४१

१०१४२

१०१४३

१०१४४

१०१४५